

REZUMATUL Tezei de Abilitare CREATIVITATE, CONFIGURARE ȘI COMUNICARE

Conf. univ. dr. Gabriela Benescu

Antrenarea factorilor esențiali, specifici actului creativ, este de o mare importanță pentru menținerea potențialului creativ existent, și al evoluției sale ulterioare. Articulate prin elementele limbajului specific, configurările vizuale devin sursa unor interpretări multiple. Cu cât limbajul este mai complex semnificativ, fiind premisa unor efecte semantice diferențiate, cu atât se impun mai multe linii de sens. Experiența vizuală este orientată spre analiză, observare, introspecție, exprimare creativă dar și spre descoperirea și înțelegerea modului de operare în diverse contexte. Constituind o axă în jurul căreia gravitează procesul creației artistice, funcția de comunicare conține în sine o dialectică interioară, fiind generată de creator în propunerea unei expresii vizuale, dar și de privitor, preocupat să descifreze înțelesurile acesteia. Receptarea personală este determinată de procesul proiectării propriei experiențe asupra imaginii analizate. Diversele tipuri de experiență estetică, arealul cultural diferit, noile teorii critice, nu epuizează acele diferențe esențiale ce definesc statutul artei, adică modul de implicare a spiritului uman și de manifestare a sensibilității umane. Așa cum artistul modifică realitatea și o configurează într-un anumit stil, conform unor proiecții mentale, tot așa privitorul, analizând o imagine plastică, suprapune datelor esențiale ale acesteia, propria sa contribuție. Poate fi emisă ideea că, prin intermediul imaginilor, comunicarea vizuală are funcția de a modela într-un mod superior omul, a-l forma și informa. Funcții ale artei, cum ar fi cele estetice, cognitive, de comunicare, educative, acționează simultan asupra receptorului care poate sesiza multe componente ale mesajului artistic, în funcție de

educație, cultură, sensibilitate. Deasemenea, gândirea creatoare, necesară în toate domeniile de activitate, poate fi dezvoltată prin diferite procedee, unele dintre ele fiind specifice artelor vizuale. Toate aceste aspecte, punctate anterior, au constituit baza de investigare în preocupările personale. Rezultatele cercetării au fost aduse în atenția studenților și a tuturor persoanelor interesate, prin publicări parțiale cu ocazia derulării unor conferințe și simpozioane dar și cu prilejul prezentării propriilor creații în cadrul unor expoziții personale sau colective. Toate aceste considerente, menționate anterior, mi-au captat atenția pentru a fi cercetate.

Reflectând sintetic și metodic activitatea profesională desfășurată ulterior obținerii titlului de doctor în arte plastice și până în prezent, teza de abilitare cu tema "Creativitate, configurare și comunicare în artele vizuale" este structurată în capitole distincte: *Rezumat; Realizări academice, științifice, și artistice; Planuri de dezvoltare și evoluție a carierei academice, științifice, artistice*; organizate la rândul lor în subcapitole, și finalizate printr-o selecție bibliografică specifică subiectelor abordate. În capitolul dedicat realizărilor academice, științifice și artistice, am propus o prezentare succintă a realizărilor mele în diversele domenii de activitate în care am fost implicată. În acest sens, în subcapitolul intitulat *Evoluția carierei universitare și studiile universitare de doctorat*, am punctat momentele reprezentative privitoare la parcursul meu profesional în cadrul Facultății de Arte Vizuale și Design, unde activez începând cu anul 1995 și până în prezent, oferind apoi informații cu referire la studiile universitare de doctorat realizate sub îndrumarea domnului profesor universitar doctor Liviu Suhar, la cursurile și lucrările practice susținute precum și la monografiile editate. În subcapitolele următoare, în calitate de coordonator, am prezentat modul de conlucrare cu studenții în cadrul proiectelor de licență, finalizate prin realizarea de lucrări teoretice și practice. Orientarea didactică, cercetarea științifică și creația artistică, în cadrul specializării Pedagogie – Arte Plastice și Decorative, are în atenție formarea viitorilor profesioniști în domeniul educației, specialiști care să se implice constructiv în procesul educațional, să participe creativ la viața culturală contemporană. Vizând aceste obiective, am îndrumat constant studenții specializării, în valorificarea rezultatelor prin implicarea asumată, activă la pulsul evenimentelor culturale și artistice. Ultima parte a acestui subcapitol este dedicată prezentării experienței dobândite în domeniul proiectelor doctorale, menționând

participarea mea ca membru in comisiile de analiză și îndrumare sau în calitate de referent, în comisiile de susținere a tezelor de doctorat.

Un subcapitol important al tezei de abilitare - *Realizări științifice*, a urmărit prezentarea realizărilor științifice pe direcții distincte de activități, cum ar fi: publicarea de cărți, albume de artă, articole, workshop-uri și sesiuni științifice. Aici am evidențiat importanța apariției a două publicații importante pentru parcursul meu academic, și anume cartea intitulată „Substituiți - propuneri de configurare și lectură a imaginii în pictură”, publicată la Editura PIM din Iași, respectiv Albumul de artă "Orizontal – Vertical", publicat la Editura Performantica a Institutului Național de Inventică, ca urmare a realizării unei serii de expoziții personale, albumul cuprinzând o selecție a lucrărilor realizate. De asemenea, am prezentat activitatea orientată spre cercetarea științifică, menționând articolele publicate și comitetele științifice ale unor conferințe, din care am făcut parte în anii anteriori.

Activitatea de cercetare științifică se îmbină armonios cu activitatea de creație artistică, aceasta fiind nota de specificitate a învățământului superior artistic. Cercetarea și creația artistică sunt într-o constantă relație de interacțiune, concretizându-se în diferite tipuri de activități cum ar fi: expoziții personale, participări la expoziții colective, stagii de documentare și creație, simpozioane, conferințe naționale și internaționale. În acest sens, cele mai relevante realizări personale din domeniul creației sunt prezentate în subcapitolul *Activități de creație artistică*. Modalitățile de configurare a imaginii în propria creație au constituit pentru o perioadă, punctul central de cercetare, o parte din materialul ce oglindește propriul univers creator și ideatic, fiind publicat cu titlul *Abordări conceptuale și operaționale în propria creație* în Revista de Inventică, Editura Performantica, Institutul Național de Inventică, Iași, text reprodus în cadrul acestui subcapitol.

Capitolul al II-lea, intitulat *Planuri de dezvoltare și evoluție a carierei academice, științifice și artistice*, include secțiuni distincte: activitatea didactică, activități organizatorice și curatoriale, parteneriate, activitatea de cercetare și activitatea artistică - direcții esențiale pentru exercitarea cât mai adecvată, adaptată și calitativ superioară, a activității de predare și formare în mediul universitar. În acest context, am punctat strategiile didactice aplicabile pentru dezvoltarea abilităților pedagogice și creative ale

studentilor, pentru actualizarea și diversificarea bazei informaționale. Deasemenea sunt menționate proiectele de coordonare și promovare a activităților studențești, de valorificare a lucrărilor de creație prin intermediul unor manifestări expoziționale, vizând formarea de personalități care să răspundă constructiv la viața culturală contemporană. Stabilirea de parteneriate cu alte instituții, ariile tematice ce vor fi aprofundate prin intermediul cercetărilor viitoare, participarea la sesiuni științifice, continuarea și susținerea activităților de cercetare științifică și creație artistică, prin publicarea de cărți, albume de artă, capitole și volume de specialitate, precum și o serie de proiecte de cercetare științifică și artistică, proiecte curatoriale, sunt obiective consemnate în acest ultim capitol, completând astfel panoul de activități propuse pentru îmbogățirea mediului artistic și universitar în următorii ani.

Abstract

The training of the essential factors which are specific to the act of creation is of great importance in order to maintain one's existing creative potential, and its subsequent evolution. Articulated through the elements of the specific language, the visual configurations become the source of multiple interpretations. The more complex the language is in terms of meaning, being the premise of distinguishable semantic effects, the more directions of meaning emerge. The visual experience is oriented towards analysis, observation, introspection, creative expression but also towards discovering and understanding the mode of operation in various contexts. Constituting an axis around which the process of artistic creation revolves, the function of communication contains in itself an inner dialectic, generated by the creator in their proposal of a visual expression, but also by the viewer, who is interested in deciphering its meanings. Personal reception is determined by the process of projecting one's own experience onto the image that is being analyzed. The various types of aesthetic experience, the diverse cultural area, the new critical theories, do not exhaust those essential differences that define the status of art, in other words, the means of involvement of the human spirit and the manifestation of human sensitivity. Just as the artist modifies reality and configures it in a certain style, according to certain mental projections, so the viewer, analyzing a visual image, superimposes his own contribution on its essential data. The idea emerges that, through images, visual communication has the function of molding man in a superior way, of forming and informing him. Functions of art, such as the aesthetic, cognitive, communication and educational ones act simultaneously upon the receiver, who can perceive many components of the artistic message, depending on their education, culture, sensitivity. Also, creative thinking, necessary in all fields of activity, can be developed through different processes, some of them being specific to the visual arts. All these aspects, which have been mentioned above, formed the basis of the investigation in my personal preoccupations. The results of the research were brought to the attention of students and all interested persons, through partial publications on the occasion of conferences and symposia but also on the occasion of presenting my own creations in

personal or collective exhibitions. All these aforementioned considerations caught my attention for research.

Synthetically and methodically reflecting my professional activity carried out after obtaining the doctorate in fine arts and until now, the present habilitation thesis on the theme "Creativity, configuration and communication in visual arts" is structured in distinct chapters: *Abstract; Academic, scientific, and artistic achievements; Plans for the development and evolution of the academic, scientific, artistic career*; organized in turn in subchapters, and concluded by a bibliographic selection specific to the addressed topics. In the chapter dedicated to academic, scientific and artistic achievements, I proposed a brief presentation of my achievements in the various fields of activity in which I have been involved. In this respect, in the subchapter entitled *Evolution of my university career and doctoral studies*, I emphasized the representative moments of my professional career at the Faculty of Visual Arts and Design, where I have been working since 1995 up until now, then I provided information in reference to my doctoral university studies carried out under the guidance of the Ph.D., Prof. Liviu Suhar, to the courses which I have conducted and the pieces that I have created, as well as to the monographs which I have edited. In the following subchapters, as a coordinator, I presented the way of working together with students as part of their undergraduate projects, completed by creating theoretical and practical works. Within the Pedagogy - Plastic and Decorative Arts specialization, the didactic orientation, scientific research and artistic creation are aimed at training future professionals in the field of education, specialists who will be constructively involved in the educational process and who will participate creatively in contemporary cultural life. Aiming at these objectives, I have constantly guided the students of the specialization in capitalizing on the results through the committed, active participation in the pulse of the cultural and artistic events. The last part of this subchapter is dedicated to the presentation of the experience that I have gained in the field of doctoral projects, mentioning my participation as a member of the analysis and guidance commissions or as a referent, in the commissions for the defense of doctoral theses.

An important subchapter of the present habilitation thesis - *Scientific achievements*, aimed at presenting my scientific achievements in different directions of activities, such as: publishing books, art albums, articles, workshops and scientific sessions. Here I

highlighted the importance that the issuing of two important publications had for my academic career, namely the book entitled "Substitutions - proposals for configuration and reading of the image in painting", published by PIM Publishing House in Iasi, respectively the Art Album "Horizontal - Vertical", published by the Performantica Publishing House of the National Institute of Inventions, as a result of a series of personal exhibitions, the album including a selection of pieces that I created. Moreover, I also presented my activity that was oriented towards scientific research, mentioning the articles that I have published and my participation in the scientific committees of various conferences in previous years.

The activity of scientific research is harmoniously combined with the activity of artistic creation, this being the note of specificity of artistic higher education. Research and artistic creation are in a constant state of interaction, materializing in different types of activities such as: personal exhibitions, participation in group exhibitions, apprenticeships in documentation and creation, symposia, national and international conferences. In this sense, my most relevant personal achievements in the field of creation are presented in the subchapter *Activities of artistic creation*. The ways of configuring the image in my personal creation were, for a period of time, the central point of research, and part of the material that mirrors my personal creative and ideational universe was published under the title *Conceptual and operational approaches in my personal creation* in the Journal of Inventions, Performantica Publishing House, National Institute of Inventions, Iasi, text which is reproduced in this subchapter.

Chapter II, entitled *Plans for the development and evolution of my academic, scientific and artistic career*, includes distinct sections: teaching activity, organizational and curatorial activities, partnerships, research and artistic activity – directions which are essential in order to achieve the most adequate, suitable and qualitatively superior exertion of the teaching and training activity in the university environment. In this context, I touched upon the teaching strategies that are applicable for developing the students' pedagogical and creative skills, for updating and diversifying their basis of information. I have also mentioned the projects of coordination and promotion of student activities, of capitalization of creative works through exhibition events, aiming at the formation of personalities that respond constructively to contemporary cultural life. Establishing

partnerships with other institutions, the thematic areas that will be deepened through future research, participation in scientific sessions, the continuation and support of scientific research and artistic creation, by publishing books, art albums, chapters and specialized volumes, as well as a series of scientific and artistic research projects, curatorial projects, are objectives recorded in this last chapter, thus completing the panel of activities proposed for the enrichment of the artistic and university environment in the coming years.